

[Finansministeren.]

gunstige virkninger nok ikke opvejes af de ugunstige virkninger, som vi skal slås med formentlig i løbet af få dage her i det høje ting.

Men når hr. Aksel Larsen spørger mig, om vi nu vil gennemføre alt, hvad vi har været modstandere af tidligere, så kan jeg sige til ham, at det vil vi visselig ikke, og det vil han komme til at opleve under næste punkt på dagsordenen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Grünbaum m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 11) findes i tillæg A. sp. 185, fremsættelsen i tidenden sp. 160).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Finansministeren (Poul Møller): Dette forslag er jo, som det også fremgår af hr. Grünbaums fremsættelse, en gentagelse af det forslag herom, som den socialdemokratiske regering fremsatte i efteråret.

Dengang undlod man at gennemføre forslaget, skønt der på det tidspunkt kunne tilvejebringes flertal for det. Man nåede det måske ikke. Forslaget drejer sig ikke om spekulationsfortjenester eller om fortjenester ved erhvervsmæssig handel med fast ejendom. Sådanne fortjenester beskattes jo i forvejen fuldt ud som en almindelig indkomst. Det er de andre fortjenester, der her er tale om, de ikke erhvervsmæssige fortjenester ved ejendomssalg, som forslagsstillerne vil ramme hårdere, end det sker efter den gældende lovgivning. Beskatnings-

procenten, som reelt efter den nugældende lovgivning er 60, vil man dog ikke forhøje. I stedet vil man halvere det skattefrie fradrag på 40 pct. af anskaffelsessummen. Dette fradrag indførtes i sin tid af den socialdemokratiske regering for at fritage de mere almindelige fortjenester ved salg af fast ejendom for beskatning. Nu vil man altså også have skat af disse mere almindelige fortjenester, selv om sælgeren hverken er spekulant eller ejendomshandler.

Den øgede beskatning vil således ramme den landmand, der sælger sin gård for at få midler til at købe en anden gård, som kan drives mere hensigtsmæssigt end den gamle. Den vil også ramme industrivirksomheden, der sælger sin ejendom for at finansiere udflytningen til større og bedre fabriksbygninger. I begge tilfælde risikerer man, at dispositioner, der også samfundsmæssigt set er fornuftige, må opgives. Følgen bliver, at udbuddet af byggegrunde i byudviklingsområder formindskes. Også i øvrigt risikerer man ved en skærpet beskatning at begrænse udbuddet af jord. Når en væsentlig del af salgssummen skal afstås til det offentlige, vil ejeren i flere tilfælde end før se sin fordel i at beholde ejendommen og udnytte den selv.

Selv om en gennemførelse af forslaget skulle føre til øgede skatteindtægter, ville det dog ikke være til nogen hjælp i den øjeblikkelige økonomiske situation. Efter forslaget beskattes nemlig fortjenester, der indvindes den 1. april 1968 eller senere. De skal selvangives til januar næste år, og opkrævningen af skatten begynder henimod midten af 1969. Jeg tror derfor, det vil være klogt, om vi også i denne omgang lader dette forslag ligge. I stedet bør vi ved en fornuftig jordlovgivning forsøge at skaffe billigere byggegrunde frem. Det vil på en mere hensigtsmæssig måde føre til samme resultat som det, forslagsstillerne sikkert tilsigter, nemlig en begrænsning af fortjenesterne ved salg af jord.

Efter regeringens skøn bør forslaget nemlig bedømmes i sammenhæng med den samlede jordlovgivning, som regeringen i næste samling vil fremsætte. Det er i regeringens overvejelse, at man ændrer de nuværende byggezoner og igennem de 750 mill. kr., som boligministeren kan råde over i de kommende 5 år, støtter kommunernes

[Finansministeren.]

bestræbelser for at sikre en byggemodning af jorder, de allerede ejer, og delvis støtter dem i deres jordopkøb.

I forbindelse hermed er det også i regeringens overvejelse at søge sikret en effektiv tilbudspligt, i forbindelse med hvilken der må ske en realistisk afvejning af behovet for en øget kapitalvindingsafgift.

Det er regeringens standpunkt til det af hr. Grünbaum fremsatte forslag, og jeg skal derfor ikke anbefale tinget at vedtage det.

Ordføreren for forslagsstillerne (Grünbaum): Ja, jeg havde naturligvis heller ikke ventet mig, at den nuværende finansminister ville anbefale et forslag som dette. Jeg vil gerne understrege, som jeg har gjort det tidligere, da vi behandlede dette problem i forbindelse med det forslag, der var fremsat den 7. februar, at anledningen til, at vi har fremsat dette forslag, er jo altså, at den skærpende bestemmelse var røget ud af finansministerens forslag af 7. februar; jeg havde ved førstebehandlingen af det forslag lejlighed til at understrege det synspunkt, at efter vor opfattelse — og dette mener vi er det væsentlige i denne sag — er det ganske urimeligt, at de kapitalgevinster, der opnås som arbejdsfri indkomster ved de større grund- og ejendomssalg, ikke i, hvad vi kalder et mere passende omfang, skal omfattes af beskattningen. Og jeg synes, det må være rimeligt i dag, hvor vi behandler dette forslag, at gentage noget af det, jeg sagde forleden dag.

Dette med beskattningen af de arbejdsfri indkomster, det må jo gælde ikke mindst, når man tager i betragtning, at beskattningen af almindelig arbejdsindkomst og anden egentlig erhvervsindkomst jo efterhånden må bidrage med en ganske væsentlig andel indtægter til dækning af de offentlige udgifter; det skal jeg da ikke benægte og har aldrig gjort det. Dette er jo det ene synspunkt, og dernæst at vi jo helt klart befinder os i en situation, hvor der af regeringen nu stilles ganske ekstraordinære krav om yderligere stigninger i beskattningen, langt ud over hvad den forrige regering vovede at stille forslag om — i øvrigt gav vore forslag jo anledning til voldsomme debatter her i folketinget, hvor vi blev beskyldt for den rene skatteplyndring af befolkningen. Nu

ved vi jo, at der kommer betydelig højere skatter, og det er også på den baggrund, man må se det forslag, vi her behandler, for begge disse forhold taler jo så helt afgjort for, at man nu i særlig grad må have opmærksomheden henvendt også på andre skattekilder, og hvad kan så være bedre end at søge en del af statens behov dækket ind netop på dette område gennem en skærpelse af beskattningen af arbejdsfri indkomster?

Når man skal bedømme rimeligheden i det forslag, vi har fremsat, må det også vurderes ud fra det synspunkt, at det vel har været meningen med denne lovgivning, at den skulle have en reel skattemæssig betydning. Men jeg tror, vi alle må erkende, at den gældende lov ikke opfylder denne hensigt, som loven vel må have haft. Derfor er det også af den grund rimeligt at gennemføre den foreslåede skærpelse, for så vidt ganske uden hensyn til den aktuelle situation på det skattepolitiske område.

Det må altså i sig selv være rimeligt at gennemføre ændringen. Men som sagt, nu erfarer vi, at de af regeringen tidligere nævnte store skatteforhøjelser måske skal være endnu større: de 1.200 millioner — de 400 plus de 800 — det er ikke længere nok, nu skal vi, som det blev sagt forleden dag i enten radio eller fjernsyn, op på 1.500 mill. kr. ud over det, den forrige regering anså for det rimelige. Og det er da klart, at på denne baggrund kan det ikke være rimeligt at afvise vores forslag om at udvide beskattningen i en situation, hvor man har brug for mange penge i statskassen på dette område. Jeg mener ikke, at man med god grund, og i hvert fald ikke fra det radikale venstre, kan afvise, at man inddrager de arbejdsfri indkomster under en reel beskattning, og det er der nemlig ikke tale om i den gældende lov. Derfor vil jeg gerne spørge, om det er en skattepolitisk mere asocial linje, man lægger op til, er det en skattepolitik med social slagside, denne regering lægger op til? Jeg spørger, jeg stiller et spørgsmål, jeg anklager ikke. Regeringen skal naturligvis have chancen for at vise, at den i hvert fald på dette punkt, hvad angår den sociale balance, ikke svigter sine løfter, sådan som den jo åbenbart er i fuld gang med det på en række områder. Finansministeren lovede for nylig, da vi drøftede

[Grünbaum.]

udskrivningslovforslaget her i det høje ting, at man ikke ville ændre i de foreslåede skalaer, så de blev socialt urimelige, og det forstod jeg således, at altså skatten ikke blev relativt tungere nedad; men vi må jo afvente de konkrete forslag og se, hvad man kommer med i udskrivningslovsudvalget.

Men her med kapitalvindingsskatten har vi et konkret forslag. Der kræves jo som sagt øgede skatter, stærkt øgede skatter, og hvorfor så ikke tage disse fra de arbejdsfri indkomster? Da vi sidst drøftede spørgsmålet, pegede jeg på, at en øget beskatning af de arbejdsfri indkomster hidtil har været et meget vigtigt punkt netop for det radikale parti, og derfor vil jeg også i dag spørge, om dette ikke gælder mere, efter at de radikale er gået sammen med venstre og de konservative i regeringen. Gælder dette det radikale standpunkt ikke mere, når det drejer sig om spørgsmålet om beskatning af de arbejdsfri indkomster? Eller kan der forhandles? Mener man noget med de udtalte ønsker om et bredere samarbejde her i folketinget? Hvis man mener noget med dem, så er det vores opfattelse, at netop det forslag, vi har fremsat om en ikke urimelig ændring af beskatningen af disse arbejdsfri indkomster, er velegnet som grundlag for en forhandling, der forhåbentlig kan vise, at man i hvert fald fra det radikale venstre og forhåbentlig fra alle tre regeringspartier vil være med til i en situation, hvor man skal ud til befolkningen og kræve meget, meget større skatter end dem, der havde været nødvendige, hvis man havde fulgt vores råd og ikke den 15. december havde forkastet vores forslag om at ændre beskatningen af de arbejdsfri indkomster. Når man nu skal ud og have disse meget store skatter ind, så synes vi, det må være rimeligt, at man tager sagligt på det forslag, vi har fremsat, og behandler det ud fra det synspunkt, at når man skal have store skatter ind fra indtægt ved arbejde osv., så må man også kunne røre ved dette punkt, hvor det gælder de arbejdsfri indkomster.

Jeg skal ikke, og det er med vilje, i øvrigt gå ind på de forskellige problemer, der kan rejses i forbindelse med en beskatning af denne karakter, og som vi har været inde på flere gange. Jeg vil kun gøre den ene bemærkning, at når finansministeren talte

om, at man ville modvirke jordprisstigningen, ja, så er det jo noget mærkeligt, at man starter denne modvirken ved at stille forslag om, at boligfonden skal nedskæres fra 400 mill. kr. til ca. 150 mill. kr., altså nedskæring med 250 mill. kr.; det tror jeg nok man har foreslået. Det er jo noget mærkeligt, for det er jo netop igennem boligfonden og de midler, der dér stilles til rådighed, man kunne have løst en række af de problemer, der hænger sammen med jordprisudviklingen. Og jeg vil da også gerne på den givne foranledning sige, at jeg kan ikke se, at dette rimer særlig godt med den finanspolitik, regeringen nu lægger op til, at erstatte jordkøb via en boligfond, som er finansieret over statsbudgettet, med muligvis en lånepolitik, hvor man måske nu skal ud og yde større lån til kommunerne, end man ellers skulle — og det ser da ud til, at med de krav, der ligger fra kommunerne i dette øjeblik, bliver det situationen, at man ikke alene skal bruge de 150 mill. kr., der måske kommer til at ligge i boligfonden, men at man derudover gennem Hypotekbanken og på anden måde skal yde kommunerne betydelige lån. Det kan jeg jo ikke se er en rigtig finanspolitisk linje; det måtte være bedre at gøre det over boligfonden, og jeg mener, for at vende tilbage til hovedpunktet, at vi må kunne forhandle om det forslag, vi har fremsat, hvis man mener noget konkret med, at man gerne vil samarbejde i det høje ting.

Støtter: Vi har for kort tid siden her i tinget diskuteret dette forslags principper, og der er vel egentlig ikke så forfærdelig meget nyt at føje til, men vi må alligevel forsøge.

Det fremgik af debatten her i tinget, at selv tilhængere af en forøgelse af denne beskatning erkender, at en skærpelse kan medføre uheldige virkninger. Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Grünbaum, gav os ret i, at vi ikke løser noget jordproblem ved at gennemføre en skærpet jordbeskatning, men at der tværtimod kan opstå virkninger, som er utilsigtede, og som er direkte uønskede. Der er jo ingen, der afviser — vi gør det i hvert fald ikke — at en gennemførelse af forslaget vil medføre et noget større provenu for statskassen, og jeg forstod på ordføreren for forslagsstillerne, at det lagde man megen

[Stetter.]

vægt på. Men der vil dels være tale om en meget begrænset merindtægt, dels vil virkningerne være direkte i modstrid med vore ønsker og mål på en række andre felter, nemlig et større udbud af jord og til en mere rimelig pris.

Vi kan samle vor kritik af eller vor indsigelse mod forslaget i 3 hovedpunkter. For det første vil der være en tendens til, at skatten overvælttes på købsprisen. Denne tilbøjelighed kender vi jo allerede i dag, og den vil være mere udpræget i de områder af landet, hvor efterspørgslen efter jord er størst, altså bl. a. her i hovedstadsområdet og i andre udviklingsområder, hvor vi i forvejen har for ringe udbud af jord, og hvor jordpriserne er alt for høje. Her vil der blive en tilbøjelighed til, at jordpriserne stiger yderligere. Og jeg kan ikke se, hvordan vi kan indrette et system uden at få denne meget uheldige og i allerhøjeste grad beklagelige virkning.

For det andet vil vi risikere, at ejendomsbesiddere i andre situationer vil afholde sig fra at sælge, fordi beskatningen vil blive så høj, at det forekommer de pågældende højst uhensigtsmæssigt at afhænde deres ejendom. Det kan i mange tilfælde direkte blokere en udvikling, det kan vanskeliggøre en planlægning, og det modarbejder direkte de kommuner, som ønsker at føre en aktiv jordpolitik.

Endelig for det tredje begrænser det chancen for en ændring af erhvervsstrukturen på en lang række felter. Beskatningen rammer især fortjeneste ved salg af erhvervs-ejendomme af alle arter og af alle størrelser, og det vil forøge virksomhedernes vanskeligheder ved at finansiere udflytning til byernes yderdistrikter eller flytning til andre egne af landet. Vi taler jo f. eks. alle meget om en større spredning af industrien, men her er et forslag, som hæmmer denne udvikling og trækker i modsat retning.

Lad mig til slut sige, at det konservative folkeparti mener, at regeringen Baunsgaard i de kommende år har en rimelig chance for at løse vore jord- og jordprisproblemer med en bred tilslutning her i tinget. Vi afventer regeringens første udspil, og vi tror, det kommer, når der bliver lidt mere ro over feltet og regeringen får lejlighed til at tænke

disse ting igennem og at gennemdrøfte teknikken med embedsmændene.

Vi kan derfor ikke anbefale tinget at gennemføre dette forslag, men vi er naturligvis parat til en både saglig og omfattende udvalgsbehandling.

Hauch: Efter de bemærkninger, som den ærede forslagsstiller kom med til den højt-ærede finansminister, tør jeg gå ud fra, at forslagsstilleren heller ikke fra venstres side har ventet nogen varm tilslutning til dette forslag. Det kunne måske endda have tilføjet ham et chok, om det havde været tilfældet, at vi kunne gå ind for det, og dette chok vil jeg fritage forslagsstilleren for.

Vi har jo, som det tidligere er sagt, diskuteret dette problem mere end én gang og sidst i oktober måned, og vi har haft en udvalgsbehandling, som ikke bragte så forfærdelig meget positivt, i hvert fald efter vores opfattelse, først og fremmest fordi den daværende regering havde en tilbøjelighed til at afvise enhver saglig forhandling med den daværende opposition. I dette kan der måske og forhåbentlig være sket en ændring ved det nylig afholdte valg.

Det, som den ærede forslagsstiller kommer med her nu, og som er en gentagelse af, hvad den daværende finansminister lagde så megen vægt på, nemlig dette at bruge denne særlige indkomstskat rent fiskalt, det er efter vor mening ikke det helt rigtige syn at anlægge. Vi ser det, som den højt-ærede nuværende finansminister sagde det, i et større perspektiv, og derfor ser forslaget ud til mere at være en aktion mod symptomerne på, at der er noget galt, end det er et forsøg på at gå til ondets rod.

For hvad er det, der er årsag til disse prisforhøjelser? Ja, der er flere faktorer, der spiller ind. Der er en beliggenhedsfaktor — det må man erkende — som kan give højere priser. Det kan være beliggenheden i nærheden af en by eller på et særlig kønt sted, men først og fremmest beliggenheden i forhold til offentlige trafikmidler; der vil i denne beliggenhedsværdi være en kunstig forhøjelse gennem de forsømmelser i den offentlige trafikpolitik, som er sket gennem en lang årrække.

En anden faktor er den knaphedsværdi,

[Hauch.]

som vi må erkende at jorden har mange steder, men det er en knaphedsværdi, som vi ser på, ligesom den højtærede finansminister ser på det, en knaphedsværdi, som i høj grad skyldes dårlig offentlig tilrettelæggelse. Man kunne tage en tredje og en fjerde faktor med; den inflation, vi har tilladt os, har haft indflydelse, og vi kan heller ikke se bort fra, at den vurderingspraksis, som vi har, også har haft sin indflydelse med henblik på de meget store prisstigninger.

Når jeg drager disse ting frem her, er det dels for at vise, at det spørgsmål, som forslagsstillerne her rører ved, er langt mere kompliceret, end at det kan klares ved at nedsætte en procentsats i loven om særlig indkomstskat fra 40 til 20. Derfor vil vi da gerne være med til at drøfte problemet, og det gav vi også udtryk for i oktober måned, men forudsætningen for, at vi kan finde en løsning, er, at vi fra alle sider er rede til at erkende, at der har været offentlige fejlgreb, som har grebet uheldigt ind i hele denne udvikling.

Der kunne i øvrigt, når man ser på denne lovgivning, være helt andre ting, som man også burde rette. Nu skal de vel ikke løses i denne forbindelse, men jeg henleder allerede nu den højtærede finansministers opmærksomhed på, at der kan være problemer, som oven i købet iøjnefaldende er i modstrid med offentlige interesser. Jeg fristes af denne forhandling, som det ærede medlem hr. Grünbaum har givet anledning til, til at nævne et eksempel, som både er grelt og iøjnefaldende. Ved en vejforlægningovre i Jylland skar man med den nye vej to ejendomme igennem, så jorder kom til at ligge på den anden side af vejen i forhold til bygningerne, og det gjorde man for to ejendommers vedkommende; den ene fik 11,3 ha liggende på den gale side af vejen, den anden fik 10,7 ha liggende på den gale side af vejen, og det kunne man jo nok ordne ved at anlægge en kvægtunnel til en

ca. 100.000 kr. Men der var en meget lettere vej at løse problemet på, og det var at lade de to, lad os kalde dem A og B, bytte disse omtrent lige store arealer ud med hinanden, og det var der da heller ikke nogen af dem der havde noget imod, men de ville meget naturligt vide, hvilken konsekvens det kapitalvindingsskattemæssigt fik for dem. Og dér viser det sig, at for den ene af dem, for nu at tage det eksempel, er den samlede kontante erstatning, som det offentlige giver, 27.000 kr., men den kapitalvindingsskat, som det offentlige ville inddrage i forbindelse med et mageskifte i offentlig interesse og for at spare en masse offentlige penge, ville blive 32.000 kr., altså ca. 5.000 kr. mere end den kontante erstatning. Et sådant eksempel kan vel vise, at der andre steder i denne lovgivning kunne være anledning til at rette et og andet.

Vi kunne også, da jeg har nævnt vurderingerne, fastslå, at det spørgsmål, som det ærede medlem hr. Grünbaum her rejser, må ses i forbindelse med den fortvivlede vurderingspraksis, vi er kommet ind på under den 13. alm. vurdering. Vi er her på vej til i langt større tal, end man til daglig gør sig forestilling om, at stille folk i udviklingsområderne således, at faktisk næsten ikke har anden mulighed end at dreje nøglen om og forlade deres ejendom. Det drejer sig om folk, der skal drive jord, fordi der er forpligtelse til at drive jorden på en sådan måde.

Alle disse problemer, som griber så kolossalt meget ind i dagliglivet, på dem vil det ærede medlem hr. Grünbaum give som hovedløsning, at vi bare tager nogle flere penge ind i statskassen, når der omsættes fast ejendom. Det er vi ikke indstillet på fra venstres side; vi er indstillet på, som vi har sagt ikke én, men adskillige gange, sammen også med socialdemokratiet at finde en løsning, ikke ved at fjerne symptomerne, som er de eneste, hr. Grünbaum vil bekæmpe, men ved at finde ned til ondets rod.

Niels Helveg Petersen: Allerede den 13. februar tog vi jo hul på denne diskussion. Den gældende lovs regler om særlig indkomstskat af fortjeneste ved salg af fast ejendom har som hovedprincip, at det er betydelige arbejdsfri indtægter, der skal beskattes, derimod ikke almindelige fortjenester. Det ses af, at der gøres undtagelse, for så vidt angår en- og tofamiliehuse under 1400 m² og for ejerlejligheder. Det ses videre af de tillæg, der ydes, før beskatningen udregnes, 40 pct. til anskaffelsessummen, konjunkturtillægget og 10 pct.s fradraget i den konstaterede fortjeneste. Fortjenesten derudover rammes til gengæld hårdt, 60 pct. for private personer og 66²/₃ pct. for selskaber og foreninger. Det er altså hovedsigtet med lovgivningen, at betydelige arbejdsfri indkomster skal beskattes og, når der er konstateret en betydelig fortjeneste, så til gengæld at beskatte temmelig hårdt.

Denne lovgivning er langt fra at være problemfri. Vi har haft sådan lovgivning i knap 10 år. Den er ændret mange gange siden; der er som påpeget af flere ordførere i dag mange praktiske problemer ved en sådan lovs administration og mange principielle problemer. De sidste ændringer, hvorved loven fik sit nuværende udseende, var på én gang både en skærpelse af loven og en lempelse. Det var en skærpelse, fordi man forhøjede den procentsats, hvormed man beskattede fortjenesterne, satte den op fra 45 til 60, men det var for så vidt en lempelse, fordi man gav et rigeligere fradrag i den konstaterede fortjeneste. Disse ændringer gav det radikale venstre sin tilslutning. Vi fandt, at de stemte vel med lovens hovedformål, sådan som vi har set den hidtil, at beskatte de betydelige arbejdsfrie indkomster.

Jeg kan ikke helt komme bort fra, at der i forslagsstillernes holdning og argument er en vis dobbelthed. På den ene side bebrejder man andre, at de ikke vil være med til at beskatte de arbejdsfri indkomster. På den anden side savner dette forslag jo et egentlig principielt sigte i denne retning. På den ene side begrundes man sit forslag principielt, på den anden side er forslaget jo aldeles principløst set i forhold til netop dette problem: at beskatte arbejdsfri indkomster.

Dette at nedsætte tillægget fra 40 pct. til 20 pct. er ikke noget nyt princip. Det vil

ikke føre til beskatning af alle arbejdsfri indkomster, således som man nærmest kunne få indtryk af det. Hvis det havde været sigtet, hvis det havde været målet med ændringen, så havde man måttet gennemføre mere vidtgående og mere principielle ændringer. Det er jo lovens princip, at man lægger 13. alm. vurdering til grund, og det er dette lovens princip, som gør, at denne lov har givet så forholdsvis få penge til staten. De store forhøjelser af vurderingerne betyder jo, at udgangspunktet for skattens beregning er meget højt. Derfor er nedsættelsen fra 40 pct. til 20 pct. ikke noget svar på dette problem i forhold til de store prisstigninger i byudviklingsområderne, og i denne sammenhæng kan man måske sige, at det næsten er en narresut i forhold til de store stigninger, der sker på basis af lovens princip.

Det er rigtig som fremhævet af forslagsstillerne, at det nok er et skattespørgsmål, men det er ikke kun et skattespørgsmål. Det må også ses i forbindelse med andre jordpolitiske problemer. Jeg vil gerne understrege, hvad finansministeren sagde, at dette forslag ikke øjeblikkeligt løser finansielle problemer. Der vil gå tid, før det slår igennem. Det er altså ikke sådan, at med gennemførelsen af dette forslag vil der opstå et betydeligt mindre behov for at gennemføre andre forslag, som regeringen lægger op til.

Det radikale venstre vil fastholde, at det ikke er hensigtsmæssigt og rigtigt at behandle dette spørgsmål om en skærpet kapitalvindingsskat isoleret fra de forslag om effektive forholdsregler for at forhindre jordprisstigningerne, som regeringen har bebudet til efteråret. Det socialt rimelige — det skal være svar til hr. Grünbaum i denne sammenhæng — det fordelingspolitisk rimelige i enhver henseende er det andet større sigte: at forhindre jordprisstigningerne. Jeg vil understrege igen, at forslagsstillerne ikke selv har nogen tro på, at denne lovændring vil forhindre jordprisstigningerne. Jeg vil også gentage fra, hvad jeg sagde den 13. februar, at vi til gengæld står åbne over for ændringer i denne lovgivning til efteråret, når man skal behandle jordprisproblemerne i større sammenhæng.

Til sidst vil jeg blot sige til forslagsstillerne, at der ikke er tale om nogen ændret

[Niels Helveg Petersen.]

holdning til dette spørgsmål hos det radikale venstre. Det, jeg har sagt her, stemmer aldeles overens med, hvad vi sagde, da vi behandlede finansministerens forslag i december; der er ingen ændring sket her, vi betragter ikke den nuværende kapitalvindingsskat som nogen endelig løsning på jordbeskatningsproblemerne, men ønsker problemerne overvejet i sammenhæng med regeringens oplæg til jordlovgivning.

Ømann: Ja, som det er sagt, har vi jo drøftet problemerne omkring denne beskatning for en 14 dages tid siden, men jeg synes, at klimaet for drøftelserne unægtelig er blevet mere interessant. Sidste gang vi snakkede om kapitalvindingsskat, så lød regeringens planer om beskatning ad anden ekstraordinær vej på ca. 400 mill. kr. I dag kan man forstå, at skattenøden er blevet langt større. Nu truer regeringen med 1,2 milliarder i ekstra skatter, og så skulle man da virkelig tro, at den beskatning, vi her taler om, ville have en chance. Det drejer sig om arbejdsfri indkomster, så det konservative slogan om, at det skal kunne betale sig at bestille noget, gælder ikke her. Jeg har forstået, at det er inflation og prisstigninger, der truer landets erhvervsliv, men realisationen af slumrende jordværdier, er det da ikke som benzin på inflationsbålet? Jeg synes, man skulle medvirke til at slukke. Det er måske kun småpenge, denne lovændring kan tilbyde i forhold til de kolossale skatteplaner, som man forstår regeringen har, men lidt har vel også ret i denne hestekurs tid, og der er virkelig noget at indhente. Der er lige foretaget et autoritativt skøn over det samlede provenu af denne beskatning, altså både beskatning af ejendomsavancer, forskellige godtgørelser, avancer på afskrivninger, der er indvundne, aktier og det hele, og det strålende resultat er, at staten får ud af det for skatteåret 1966-67 71,6 mill. kr., for skatteåret 1967-68 71 mill. kr. og for skatteåret 1968-69 75 mill. kr. Det ligger jo sådan, at dette udgør to tredjedele af det samlede provenu; en tredjedel af provenuet går jo til kommunerne.

Men som loven hidtil har fungeret, kan man altså med rette sige, at her er tale om småpenge. Og kast så lige et blik på statistikken over omsatte ejendomme og om-

satte inflationsskabende kapitaler! Ja, så vil man forstå, at her er der tale om en skat, der ikke fungerer, og når hr. Stetter her siger, at her er tale om en meget kompliceret beskatning, og så fremhæver en hel masse detaljer, ja, så vil jeg sige, at man kan jo gøre tingene meget komplicerede ved at tale om detaljer; men når man ser på omsætningen og på, hvad beskatningen har indbragt, så ser man, at her er jo virkelig et skatteobjekt, som må udnyttes. Og det er da uforståeligt, at de radikale — det er, så vidt jeg har forstået, et gammelt grundskyldsparti, som tit nok har talt om de arbejdsfri indkomster — ikke kan være med her. Man får jo også bange anelser, hvad angår regeringens tale om en ligelig byrdefordeling. Når regeringen kan forkaste et så oplagt og rimeligt skatteområde som det, der her er tale om, ja, så synes jeg ikke, man længere behøver at være i tvivl om regeringens hensigter angående den kommende byrdefordeling.

Men udstykningshajerne kan til gengæld bæve af taknemlighed, for det er jo ikke rigtigt, når finansministeren her siger, at det ikke drejer sig om spekulationsfortjenester. Nej, den, der sælger en gård til sommerhusudstyknings, en gård, som han har haft længe, han er ikke spekulant i Poul Møllersk forstand, men det er sådan, at hans salg er forudsætningen for, at der gennem udstykningen kan realiseres meget store fortjenester; derfor har denne beskatning også en sammenhæng med hele spekulationsområdet.

Det er min overbevisning, at der ved udformningen af en passende progressiv skala kan laves et loft over fortjenesterne på dette felt. Jeg ville synes, det var rimeligt at lave et avancestop også på dette område. I første omgang vil virkningen naturligvis være en svækkelse af udbuddet, det er da rigtigt, men det vil gå over, efterhånden som tiden går og man vil opdage, at man ikke vil tolerere de uhyre avancer på dette område, som nu indkasseres. Og jeg kan ikke se, at det er nogen skade til, at der for en tid kommer et stop i f. eks. de naturødelæggende sommerhusudstyknings.

Jeg håber, at der i udvalget bliver lejlighed til undersøgelse af disse mere tekniske spørgsmål om beskatningsformen, også spørgsmålet, om der var andre områder,

[Ømann.]

man skulle inddrage under beskatningen, f. eks. de dyre villaer. Hermed være ikke sagt, at jeg sympatiserer med, at parcelhusene er undtaget fra dette beskatningsområde.

Vi kan anbefale forslaget, som det her er udformet, men vil gerne have anledning til at drøfte visse videre problemer.

Sigsgaard: Den værste inflationskilde, vi har, er jo, som det allerede er sagt, stigningen i jordpriserne. Den sætter fart i inflationen; det betyder igen, at efterspørgslen efter jord øges, priserne stiger endnu mere, inflationen accelererer yderligere, og jordpriserne øges igen; man er med andre ord inde i en ond cirkel. Kapitalvindingsskatten — uanset hvor effektiv den måtte blive — kan ikke bremse jordspekulationen. Kun sammen med en effektiv jordlovgivning, der i det mindste for byudviklingsområdernes vedkommende tilstræber at inddrage de samfundsskabte værdistigninger og fremme udbuddet af jord, får den virkelig betydning.

Det siges her fra regeringspartierne side, at man ikke ønsker at gå ind for dette forslag set som en isoleret foranstaltning; man må overveje spørgsmålene i sammenhæng med den jordlovgivning, som man agter at stille forslag om i næste folketingsamling. Det spørgsmål, der så rejser sig, er, om man så da til den tid vil gå ind i en positiv overvejelse af en skærpelse af kapitalvindingsskatten, for så skulle der jo være basis for det; såfremt man via jordlovgivningen kan sikre, at udbuddet af jord er tilstrækkeligt, skulle der også være mulighed for f. eks. at gennemføre den progression i kapitalvindingsskatten, som hr. Ømann lige har talt om.

Men forudsætningen for, at en sådan lov kan fungere, må jo også være, at den ikke gøres så indviklet og udstyres med så mange fradrag, at de fleste fortjenester ved afståelse af fast ejendom helt går ram forbi. Sådan er det jo desværre i dag, og regeringen agter tilsyneladende ikke at lave om på det. Skatter og afgifter stiger, lønmodtagerne opfordres til at afstå fra lønforbedringer, som de for længst har forhandlet sig til. Det almindelige forbrug, de almindelige arbejds-

indtægter slås der hårdt ned på, medens spekulationen i jorden får lov til at foregå lige så uhindret som før. Jeg tror, det er uklogt, at regeringen demonstrerer en så udpræget social slagside i sin politik.

Det forslag om en skærpelse af kapitalvindingsskatten, som den tidligere regering fremsatte, og som nu er genfremsat af medlemmer af den socialdemokratiske gruppe, er naturligvis en forbedring af loven, men efter venstresocialisternes opfattelse er det langt fra tilstrækkeligt. Det vil fortsat være sådan, at fortjenester fra før januar 1966 stort set undgår beskatning, og at fortjeneste efter denne dato beskattes yderst lemfældigt. Man stiller forslag om, at 40 pct.s fradraget ændres til 20 pct. Forslagsstillerne erkender vel, at dette fradrag savner enhver fornuftig motivering, i hvert fald har de ikke og heller ikke modstanderne af forslaget forsøgt at motivere det fornuftigt. Man kan så spørge, hvorfor man fra forslagsstillerne side ikke foreslår det helt afskaffet. Hvorfor er man standset netop ved de 20 pct.? Hvorfor skal staten fortsat også efter det socialdemokratiske forslag holde hånden over dem, der profiterer af jordprisstigningerne, samtidig med at arbejdsindkomsterne beskattes hårdt? Hvorfor tager man ikke skridtet fuldt ud og afskaffer alle fradragene bortset fra den 6 pct.s konjunkturregulering, som vel er naturlig? Det ville også forenkle denne lovgivning stærkt og dermed billiggøre og effektivisere administrationen af den. Det kan jo ikke være et formål i sig selv at gøre lovgivningen så indviklet, at den er komplet uforståelig for almindelige mennesker, og det tror jeg faktisk at loven om særlig indkomstskat er.

Jeg går ud fra, at forslaget går til udvalgsbehandling. Jeg vil gerne henstille til udvalget, at det stiller forslag om, at en- og tofamiliehuse samt ejerlejligheder, der i almindelighed ikke er underkastet lovens regler i dag, bliver det i fremtiden, sådan at de store fortjenester, der registreres ved handel med sådanne ejendomme, beskattes på lige fod med andre fortjenester ved ejendomshandler. Jeg håber også, man vil foreslå § 7 a ændret, så de fortjenester fra før 1966, der i dag er unddraget beskatning, kommer ind under loven. Jeg ser ingen

[Sigsgaard.]

motivering for at holde dem udenfor og har heller ikke hørt en sådan motivering fra anden side.

Endelig kunne man jo i en tid, hvor kommunerne har store økonomiske vanskeligheder, overveje at give dem en større andel af den særlige indkomstskats provenu. I dag får den eller de kommuner, hvortil den skattepligtige svarer skat, $\frac{1}{3}$ af den særlige indkomstskat. Hvor det drejer sig om samfundsskabte værdistigninger, der beskattes, kan det med en vis ret hævdes, at de først og fremmest er skabt af lokal-samfundet, og at dette, det vil sige kommunen, derfor bør have hovedparten af provenuet; det er muligt, at man i hvert fald på det punkt kunne nå frem til flertal for et ændringsforslag. Udvalget vil forhåbentlig undersøge dette spørgsmål i relation til lovens § 11 og altså fremsætte et ændringsforslag.

Venstresocialisterne kan altså støtte lovforslaget, men vi synes, at forslagsstillerne er kommet for let om ved det. De burde være gået videre; der er nemlig behov for andet og mere end de smålapperier, der her er tale om.

Ordføreren for forslagsstillerne (Grünbaum): Der er talt noget om at ramme symptomer i stedet for at ramme mere reelt, eller hvordan man skal forstå det. Jeg har i hvert fald opfattet det sådan, at man søger at lave en sontring mellem på den ene side beskattningen af inflationsstigninger og særlige prisstigninger på jord som følge af byudviklingen og på den anden side en beskatning, der ikke skal ramme disse inflationsgevinster. Og det mener jeg er en helt forkert og ulogisk sontring, fordi det netop drejer sig om at ramme både knaphedsprisstigningsgevinster og inflationsgevinster. Det er jo ikke sådan, at indkomstskatter og forbrugsskatter og momsens f. eks. ikke rammer på samme måde inflationsgevinster; alle de andre skatteformer rammer jo også ved stigende indkomster på grund af denne almindelige pris- og indkomstudvikling. Og derfor er der ikke noget forkert i, at denne beskatning også rammer her, idet man jo har haft det synspunkt, at man skulle væk fra grundværdibeskatningen, i nogen grad i hvert fald; man ville

ikke følge den linje op, man havde tidligere, med en løbende beskatning af grundværdierne, men ville over til en beskatning, som skulle falde i det øjeblik, man solgte. Og det er jo ikke mindst fra konservativ side, man har gjort disse synspunkter gældende, at grundværdibeskatningen var noget forkasteligt, men at man skulle over til en beskatning ved salg af ejendommen. Og det er vi jo nogle stykker der aldrig har været så forfærdelig enige i. Men nu har man fået den beskatning, og så reagerer man også — særlig fra konservativ side, men, som vi har set det i dag, i og for sig fra alle tre regeringspartier — imod dette forslag om en skærpet beskatning på dette område. Det mener jeg er virkelig ulogisk, og det vil jeg gerne sige til hr. Niels Helveg Petersen. Det er virkelig ulogisk. Forslaget er, siges der, aldeles principløst. Der er ikke noget nyt princip i det, men det bliver dog ikke principløst, fordi der ikke er noget nyt princip i det. Det bygger på visse principper, og det er dem, jeg her har redegjort for, og som man kan stille spørgsmålstegn ved, men sådan er denne lovgivning. Den har derfor også visse ulemper, f. eks. når virksomheder skal flytte og de andre ting, der er nævnt, som hører sammen med en sådan lovgivning; men her må det være det konkrete, der er afgørende, ikke det principielle.

Spørgsmålet er: hvor hårdt rammer den skat? Jeg har selv tidligere i min stilling som finansminister været ude for folk, der kom op og snakkede om deres problemer i denne forbindelse. Spørgsmålet må jo besvares gennem en konkret afvejning af, hvor meget f. eks. den gartner, der flytter ud, får ind i fortjeneste ved at sælge, og hvor meget han så skal af med i skat, osv. Og jeg tror nok, man kan sige, at i de allerfleste tilfælde giver den nugældende lovgivning ikke ret megen beskatning. Vi fik jo i udvalget ved behandlingen forrige gang nogle taleksempler, der viser for landbrugs-ejendommene, at hvis man lægger den nugældende lov til grund, selv hvor der er f. eks. en stigning for gårde på 60-100 ha fra 496.000 kr. helt op til 724.000 kr. — og her er det vurderingen ved 13. alm. vurdering, der sammenlignes med salgsprisen, altså en voldsom stigning — så viser det sig alligevel, at hvis man tager den nugæl-

[Grünbaum.]

dende lovs bestemmelser med udgangspunkt i 13. alm. vurdering, 40 pct.s tillæg osv., så kommer man op til en værdi på 764.000 kr., altså endda over salgsværdien; der bliver overhovedet ikke nogen beskatning, selv om der er en stigning på omtrent 50 pct. i værdien. Men disse tal kan vi jo igen se på i udvalget.

Den nugældende lovgivning opfylder faktisk ikke det formål, som hr. Niels Helveg Petersen mente loven skulle opfylde, nemlig at ramme de arbejdsfri indkomster; det er det, vi mener den skal, og det forstår jeg at de radikale principielt er enige med os i. Så må vi jo kunne se på det i udvalget, og vi er da glade for, at man har givet udtryk for fra de forskellige partiers side, at man vil drøfte disse problemer i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 21 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om kommunernes styrelse.

Valgt blev: Vestergaard Poulsen, Chr. R. Christensen, Erik Hansen (Veile), Asger Jensen, Stæhr Johansen, A. Chr. Andersen, P. E. Eriksen, Holger Hansen, Hauch, Arthur Jacobsen, Lindegaard Rasmussen, Samuelsen, Hans Hækkerup, Gorrsen, Ove Hansen, Thomas Have, Erhard Jakobsen, Egon Jensen, Peter Jørgensen, A. W. Larsen og Krog Hansen.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 28. februar, kl. 13, med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i bygge lov for købstæderne og landet.

3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om anerkendelse af Polens vestgrænse og skridt til normalisering af forholdet mellem Danmark og Den tyske demokratiske Republik (DDR) [af Gert Petersen m. fl.].

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Grünbaum m. fl.].

Mødet hævet kl. 14⁵⁵.

12. møde.

Onsdag den 28. februar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om bolig-sikring,

forslag til lov om ændring af lov om bolig-byggeri af 1958 og

forslag til lov om ændring af lov om bolig-byggeri af 1967.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse og forslag til lov om vandforsyning.

I skrivelse af dags dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af vandløbsloven, forslag til lov om ændring af lov om land-væsenstretter,

forslag til lov om garanti for lån og rentetilskud til skovejere i anledning af stormfaldet i 1967 og

forslag til lov om bekæmpelse af enzootisk leukose hos kvæg.

I skrivelse af dags dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om fritidsundervisning m. v. og

forslag til lov om forskningsråd.

I skrivelse af dags dato anmoder finansministeren om, at han om muligt fredag den 1. marts d. å. må få lejlighed til i henhold til § 19, stk. 3, i forretningsorden for folketinget at afgive en redegørelse vedrørende kildeskattens ikrafttræden.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Boligministeren (Hastrup): Jeg har her ved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om bolig-sikring.*

Boligsikringsordningen blev jo gennemført i marts 1967 som en nydannelse i forbindelse med boligforliget. Den skulle dels træde i stedet for de tidligere huslejetilskud og driftstilskud, dels skulle den for de lavere indtægtsgrupper afbøde virkningerne af den høje leje i nybyggeriet og af leje-forhøjelserne i den eksisterende boligmasse.

Jeg skal ikke komme ind på lovens nærmere enkeltheder, men blot fremhæve, at den enkelte lejers boligsikringsydelse beregnes bl. a. på grundlag af indtægtsens størrelse, og at det er dette, der gør en lovændring nødvendig allerede nu, kun et år efter lovens ikrafttræden.

Det indkomstbegreb, som loven opererer med, er den skattepligtige indkomst, og ved skattelovgivningens ændring af dette begreb forrykkes således det grundlag, hvorpå boligsikringen beregnes. Det er derfor nødvendigt at foretage i hvert fald en rent talmæssig revision, men denne giver samtidig anledning til en række spørgsmål af forskellig art.

Der er først selve indkomstgrundlaget.

Ved behandlingen i sin tid af forslaget til lov om boligsikring blev dette spørgsmål drøftet meget indgående. Det var almindeligt erkendt, at den skattepligtige indkomst ikke i alle tilfælde giver korrekt udtryk for den enkelte lejers behov for boligsikring. Når man alligevel gik ind for dette begreb, var det hovedsagelig ud fra administrative hensyn, men man lagde vægt på, at spørgsmålet blev taget op på ny i forbindelse med den lovændring, som nu forestår.

Det har derfor været overvejet meget nøje, om man nu burde vælge et andet indkomstgrundlag, men disse overvejelser er resulteret i forslag om, at den skattepligtige indkomst også i fremtiden danner grundlag for beregning af boligsikring.

Der er herved lagt vægt på, at de administrative hensyn stadig gør sig gældende med lige stor vægt. Såvel ved en lejers første ansøgning om boligsikring som ved de årlige reguleringer af boligsikringsydelsen skal de kommunale myndigheder kunne kontrollere indkomstgrundlaget. En sådan kontrol kan lettest etableres i samarbejde med skattemyndighederne, hvorimod en særlig „boligsikringsligning“ ville være forbundet med betydeligt administrativt besvær, fordi bo-